

7/17695

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Kanserle Savaş Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.10.0.KSD.0.00.00.07-445.99/
KONU : Yazılı Soru Önergesi

02.11.2006* 0853

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 26.09.2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-25616 sayılı yazıları.

Adana Milletvekili Sayın Nevin Gaye BATUR tarafından verilen "Çernobil Nükleer Santrali Kazasıyla ilgili bir beyana ilişkin" 7/17695 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Sağlık Bakanı

EKLER :

Ek-1. Önerge cevabı

Adana Milletvekili Sayın Nevin Gaye ERBATUR tarafından verilen "Çernobil Nükleer Santrali Kazasıyla ilgili bir beyana ilişkin" yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR

Basında yer alan Çernobil Nükleer Santrali kazasının Karadeniz'de kansere neden olmadığı yönündeki sözlerinize atfen tüm dünyada ciddi bir sorun olan kanser hastalığının nedenleri üzerinde yapılan bilimsel araştırma sonuçlarının tarafınızca dikkate alınmadığı ortaya çıkmaktadır. Kanser hastalığının nedenleri birçok olmakla birlikte radyoaktif temelli nedenler de bulunmaktadır. Üstelik konunun uzmanları tarafından hiçbir bilimsel araştırmanın kansere yakalanmış bir hastanın kansere yakalanmasındaki kesin nedene ulaşabilmesi söz konusu değildir. Çernobil'in yıllar sonra tarafınızca aklanma sebebi üzerinde de bir takım soru işaretleri de oluşmuştur. Bu kapsamda,

1. Çernobil'in Karadeniz bölgesinde kansere neden olmadığına yönelik bilimsel bir araştırma yapılmış mıdır? Yapılmadıysa sözlerinizin dayanağı nedir?
2. Yapıldıysa araştırma hangi kurum veya kuruluş tarafından yaptırılmıştır? Araştırmayı yapan kuruluş hangisidir?
3. Araştırma hangi bölgede hangi denekler üzerinde yapılmıştır?
4. Araştırma sonuçları kamuoyuna açıklanmış mıdır?
5. Çernobil'in Karadeniz bölgesinde kansere neden olmadığı yönündeki açıklamanızı yapma nedeni nedir?

CEVAPLAR

1. S.S.C.B.'de Kiev şehrinin 130 km kuzeyinde Kiev Baraj Gölünün kıyısındaki Çernobil yerleşim bölgesinde bulunan "Kemo Briskaya Nükleer Santralinin" 4'ncü ünitesinde 26 Nisan 1986 tarihinde bir reaktör kazası meydana gelmiştir.

Bu kazadan sonra ülkemiz 03 Mayıs 1986 tarihindeki sağanak yağmur ile birlikte Trakya Bölgesi ve 07-09 Mayıs 1986 tarihlerinde de Doğu Karadeniz Bölgesi etkilenmiştir. Bu kazayı takiben yapılan ölçümlerde Trakya ve Doğu Karadeniz Bölgelerinde yaşayan insanlarımızın aldığı radyasyon dozu 59 milirem, diğer yörelerde yaşayan insanlarımızda ölçülen radyasyon dozu ise 50 milirem olarak hesaplanmıştır.

O tarihten buyana Karadeniz ve Trakya'da yaşayan vatandaşlarımızda tedirginlik mevcuttur. Bu konu ile ilgili mevcut durumu ortaya kaymak amacıyla kazanın 20. yılında yani 2006 yılında "Karadeniz Bölgesi Kanser ve Kanser Risk Faktörleri Araştırması" adı altında Karadeniz bölgesinde 4 komponentli bir çalışmaya başlanmış ve Ağustos ayı itibariyle sonuçlandırılmıştır.

2. Karadeniz Bölgesi Kanser ve Kanser Risk Faktörleri Araştırmasında emeği geçen kurumlar;

Kanser Sıklığı Çalışması: Trabzon, İzmir, Samsun, Antalya Edirne İl Sağlık Müdürlükleri, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Edirne Trakya Üniversitesi, Samsun 19 Mayıs Üniversitesi, İzmir 9 Eylül Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, İstanbul Üniversitesi Çapa ve Cerrahpaşa Tıp Fakülteleri ve Devlet Hastaneleri.

Hane Halkı Çalışması: Hacettepe Üniv. Tıp Fak. Halk Sağlığı ABD, 9 Eylül Üniv. Tıp Fak. Halk Sağlığı ABD, Karadeniz Teknik Üniv. Tıp Fak. Halk Sağlığı ABD, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Karadeniz Dernekler Federasyonu, İzmir, Samsun, Trabzon, Isparta, Rize İl Sağlık Müdürlükleri.

Tiroid Kanserlerinde Moleküler Genetik Araştırma: Bilkent Üniv.Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü BilGen Genetik ve Biyoteknoloji Merkezi,
Radyasyon Yüklü Ölçümü (Biyolojik Doz Tayini) Araştırması: Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK), Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi.

3. Araştırma Karadeniz Bölgesinde yapılmış olup, araştırma detayları aşağıda belirtilmiştir:

Karadeniz Bölgesi Kanseri ve Kanseri Risk Faktörleri Araştırması:

a) Kanseri Sıklığı Kayıt Çalışması:

Bu çalışma çerçevesinde kanseri kayıtları konusunda eğitilmiş elemanlar aracılığı ile bölge hastanelerinin arşivleri taranarak son on yıla ait kanseri verileri toplanmıştır. Toplanan veriler ile ülkemizin MECC (Ortadoğu kanseri Konsorsiyumu) üyesi kanseri kayıt merkezinin verileri karşılaştırılmıştır.

Sonuç olarak; Elde edilen veriler karşılaştırıldığında Karadeniz bölgesinde kanseri, diğer bölgelerimizden farklı bir artış ve dağılım göstermemektedir.

b) Hane Halkı Çalışması:

Bu çalışma ile kanseri sıklığının değerlendirilmesi, kanseri risk faktörlerinin incelenmesi, kanseri konusunda bilgi düzeyinin saptanması amaçlanmıştır.

Çalışma, bölgede Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) tarafından gerçekleştirilen radyoaktivite ölçümlerinde Sezyum (Cs) düzeyinin Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu Rize ili Fındıklı, Pazar, Ardeşen ilçeleri, Edirne ili Eskişehir, İsmailce ilçeleri ile radyoaktivite ölçümlerinde Sezyum (Cs) düzeyinin Türkiye ortalamasında olduğu Isparta ili Eğirdir ilçelerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma sırasında bu yerleşim yerlerinin bütün nüfusu alınmıştır. Tüm haneler için bir kişi ile görüşülerek anket formları doldurulmuştur.

Rize ilinde Ardeşen 2880, Fındıklı 2898, Pazar 4452, toplam 10230 hane çalışmaya dahil edilirken bu sayı çalışma yapılan hanelerin %53,3'ne karşılık gelmektedir. Edirne merkez (Eskişehir ve İsmailce) 255 hane çalışmaya dahil edilirken bu sayı çalışma yapılan hanelerin %1,3'ne karşılık gelmektedir. Kontrol grubu olarak çalışmaya alınan Isparta ilinde Atabey 1114, Eğirdir 6436, Aksu 1176, toplam 8726 hane çalışmaya dahil edilirken bu sayı çalışma yapılan hanelerin %45,4'ne karşılık gelmektedir. 19211 haneden bilgi alınmış ve bu hanelerde toplam 73470 kişi yaşamaktadır. Edirne – Rize illeri ile kontrol grubu olan Isparta illeri arasında kanseri görülme sıklığı ve dağılımı bakımından farklılık yoktur.

c) Tiroid Kanserlerinde Moleküler Genetik Araştırma:

Bu çalışmada radyasyona maruz kalan üç ilimizden (Karadeniz Bölgesinden Samsun ve Trabzon ile Trakya Bölgesinden Edirne) toplam 213 ve kontrol bölgesi olarak seçtiğimiz İzmir ve Antalya illerimizden toplam 115 olmak üzere toplam 328 tiroid kanseri örneği (1990 yılından bu yana elde edilen patoloji örneği) araştırılmıştır.

Papiller tiroid kanseri vakalarında radyasyona maruz kalmak suretiyle sıklığı değiştiği literatürde bildirilmiş olan BRAF mutasyonu ve büyük mitokondriyal DNA delesyonları Karadeniz Bölgesinden elde edilen vakalarda ve kontrol grubu olarak İzmir ve Antalya illerimizden elde edilen tiroid kanseri vakalarında çalışılmış olup, her iki bölgede bu kanserin gelişiminde farklı etyolojik faktörlerin rol oynadığına işaret eden genetik bulgulara rastlanmamıştır.

d) Radyasyon Yüğü Ölçümü (Biyolojik Doz Tayini) Araştırması:

Projeye 29.09.2005 tarihinde Trabzon Numune Hastanesinden ve Isparta ilinden alınan kan örnekleri ile başlanmıştır. Bugüne kadar 80 kişiden kan örneği alınmış kromozom aberasyon (CA) analizi ve mikronukleus (MN) analizi yapılmıştır.

Sonuç olarak; Elde edilen veriler ışığında son 2-3 yıl içinde tıbbi amaçlı olanlar dışında, kromozom hasarlarında radyasyona maruz kalınma etkisine rastlanmamıştır.

4. Bu çalışmanın sonuçları tarafımdan, basın da katılımıyla 16 Ağustos 2006 tarihinde yapılan bilimsel toplantı ile kamuoyuna duyurulmuştur.

5. 26 Nisan 1986 yılında meydana gelen Çernobil Nükleer Santrali kazasının 20. yılı nedeniyle gerçekleştirilen ve yukarıda bahsi geçen bilimsel çalışma sonuçları basın aracılığı ile kamuoyuna duyurulmuştur. Bilim adamlarımız tarafından tarafsız bir şekilde gerçekleştirilen bu bilimsel çalışmaların sonucunun tüm kamuoyu tarafından bilinmesi gerekliliği nedeniyle böyle bir açıklamaya ihtiyaç duyulmuştur.